

СЕКЦІЯ 4. РОСЛИННИЦТВО ТА ЗЕМЛЕРОБСТВО

УДК 633.15:631.527.5:631.5(477.72)

Влащук Анатолій, канд. с.-г. наук,

Конащук Олена,

Колпакова Олесья

Інститут зрошуваного землеробства НААН

м. Херсон, Україна

ВИРОБНИЦТВО ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ НОВОГО ПОКОЛІННЯ НА ЗРОШЕННІ В ПІВДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ

Кукурудза є культурою всебічного використання для виробництва харчових продуктів, кормів для тварин, а також цінною сировиною для переробної галузі. Маючи підвищений потенціал продуктивності, культура є економічно конкурентоспроможною, порівняно із переважною більшістю сільськогосподарських культур [3, 4]. Кукурудза виступає вагомим резервом виробництва зерна в умовах зрошення Південного Степу України. Тому останнім часом площі цієї високоврожайної та високоприбуткової культури мають сталу тенденцію до збільшення.

Південний Степ є окремою специфічною зоною із загальною площею ріллі понад 5,3 млн га, з яких близько 1 млн га є зрошуваними. Згідно з характеристикою погодно-кліматичних умов регіон характеризується високим забезпеченням тепловими ресурсами і є одним із найсприятливіших для ведення сільського господарства. Враховуючи дефіцит природної вологи Півдня країни у поєднанні з високою забезпеченістю тепловими ресурсами, сонячною радіацією та родючими ґрунтами, вирощування сталих врожаїв неможливе без застосування зрошення [1]. Площа зрошуваних земель Херсонщини становить близько 427 тис. га, полив яких забезпечується завдяки роботі Каховської, Краснознам'янської та Інгулецької зрошувальних систем. Завдяки зрошенню можливо вдосконалювати агроприйоми прискореного розмноження кукурудзи та отримати гарантовану кількість високоякісного насіння.

Головною метою технологічних приймів вирощування культури є реалізація генетичного потенціалу гетерозисних форм кукурудзи, а також використання сучасних більш продуктивних гібридів різних груп стиглості, рекомендованих для вирощування в конкретній зоні. Зокрема, такими є гібриди кукурудзи селекції Інституту зрошуваного землеробства НААН – єдиної науково-дослідної установи України, де весь селекційний процес створення основних сільськогосподарських культур відбувається з використанням зрошення. За рівнем потенційної продуктивності – в межах 14–18 т/га, нові гібриди української селекції не поступаються кращим закордонним зразкам, маючи при цьому перед ними незаперечну перевагу. Вони створені в зоні Степу, тож мають генетично обумовлені механізми

адаптивності до ґрунтово-кліматичних умов південного регіону і зрошуваного землеробства.

В умовах зрошення південної зони Степу України важливо диференційовано підходити до вибору строку сівби і густоти рослин, які є одними з основних чинників, що впливають на врожайність зерна кукурудзи. Просторове та кількісне розміщення рослин у рядку є одними з найважливіших елементів сортової агротехніки, тож розглядаються в тісній взаємодії [2].

Для вивчення комплексної дії строків посіву, густоти посіву на продуктивність нових гібридів кукурудзи різних груп стиглості та оцінки економічної та енергетичної доцільності вирощування культури в Інституті зрошуваного землеробства було закладено дослід «Урожайність нових гібридів кукурудзи залежно від строку сівби та густоти стояння». Об'єктами досліджень виступили ранньостиглий гібрид Тендра, середньоранній Скадовський та середньостиглий Каховський. Посів проводили в три строки: 10 квітня, 25 квітня та 10 травня, густина стояння становила 70, 80 та 90 тис. шт./га.

Аналізуючи проведені дослідження 2014 р., ми дійшли висновку, що на формування продуктивності нових гібридів кукурудзи різних груп стиглості впливає варіювання строками сівби та густотою стояння. Урожайність зерна кукурудзи при різних строках сівби й густоті стояння в умовах зрошення коливалася в межах скоростиглості гібридів від 9,3 до 13,9 т/га. Найвищі показники врожайності в умовах зрошення показали гібриди середньоранньої та середньостиглої групи. Строк сівби майже не вплинув на продуктивність гібрида Тендра. Це свідчить про те, що ранньостиглі гібриди кукурудзи, в умовах нинішнього року, за використання зрошення за стабільністю прояви врожайності, мали певні переваги над гібридами середньоранньої та середньостиглої групи. Максимальну врожайність серед досліджуваних гібридів кукурудзи в умовах зрошення – 13,9 т/га, сформував середньостиглий гібрид Каховський при сівбі 10 травня при нормі висіву 90 тис. шт./га. Отже, різні строки сівби та густина стояння в умовах зрошення найбільше вплинули на гібриди середньоранньої та середньостиглої груп.

Список використаної літератури

1. Алієв К. А. Рациональное использование природных ресурсов при орошении / К. А. Алієв. – К. : Урожай, 1991. – 168 с.
2. Запорожець Ж. М. Вплив густоти рослин на врожайність імбредних ліній та гібридів кукурудзи / Ж. М. Запорожець, С. П. Савченко / Матер. Всеукр. конференції молодих вчених [Уманському ДАУ – 160 років]. – Умань, 2004. – С. 35–37.
3. Циков В. С. Кукуруза: технология, гибриды, семена / В. С. Циков. – Днепропетровск : Зоря, 2003. – 296 с.
4. Формирование элементов продуктивности зерновых культур [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agrosbornik.ru/inye-materialy/95-teoreticheskie-osnovy-rasteniievodstva/1153-formirovanie-elementov-produktivnosti-zernovykh-kultur.html>.